

30. VOLBY

Ve dnech 25. a 26. října 2013 se v důsledku rozpuštění Poslanecké sněmovny konaly **předčasné volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky**. Sněmovna byla rozpuštěna 28. srpna 2013 podle čl. 35 odst. 2 Ústavy na návrh Poslanecké sněmovny rozhodnutím prezidenta republiky č. 265/2013 Sb., o rozpuštění Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Téhož dne byly vyhlášeny volby, a to rozhodnutím prezidenta republiky č. 266/2013 Sb, o vyhlášení voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Způsob zjišťování výsledků voleb a postup při jejich dalším zpracování až po rozdělení mandátů je stanoven zákonem č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon). Presentované údaje vycházejí z výsledků zpracovaných pro Státní volební komisi.

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky se konaly na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním, podle zásady poměrného zastoupení ve volebních krajích. Ústavou je stanoven počet volených poslanců (mandátů) na 200. V příloze zákona je stanoveno 14 volebních krajů tak, že se shodují s krajským členěním České republiky.

Občanům bylo umožněno volit i v zahraničí, kde byly vytvářeny volební místnosti u velvyslanectví a generálních konzulátů České republiky, popř. u konzulárních jednatelství. Výsledky ze zahraničí byly na základě losu Státní volební komise sčítány do volebního kraje Středočeského.

Voliči byli státní občané České republiky, kteří alespoň ve druhý den voleb dosáhli věku nejméně 18 let, a nenastala u nich zákonem stanovená překážka ve výkonu volebního práva. Své právo volit mohl volič uplatnit v některém ze stálých volebních okrsků na území ČR, nebo ve zvláštním volebním okrsku v zahraničí, kde byl zapsán do seznamu voličů.

O mandáty se ucházelo celkem 23 politických stran a politických hnutí, které podaly samostatnou kandidátní listinu alespoň v jednom z volebních krajů (dále jen strana). Kandidátní listina Československé strany socialistické byla registračním úřadem odmítnuta. Na kandidátních listinách byli jmenovitě uvedeni kandidáti v pořadí, v jakém je strana určila pro přidělení získaných mandátů. Maximální počet kandidátů je limitován zákonem diferencovaně podle volebních krajů.

Volbu provedl volič tak, že vložil do úřední obálky jeden hlasovací lístek pro vybranou stranu a poté obálku vhodil do volební schránky. Na hlasovacím lístku mohl vyznačit zakroužkováním až čtyř pořadových čísel ty kandidáty, kterým dal přednost. Pokud způsob hlasování vyhověl podmínkám stanoveným zákonem, představoval takový hlasovací lístek jeden platný hlas pro tuto stranu.

Platné hlasy získané jednotlivými stranami rozhodly o tom, které z nich se podělí o stanovený počet mandátů. Do skrutinia postoupily jen ty strany, které v souhrnu za všechny volební kraje dosáhly stanoveného procenta z celkového počtu odevzdaných platných hlasů. Tuto hranici stanovuje zákon podle typu kandidátní listiny – pro samostatně kandidující politickou stranu nebo politické hnutí na 5 %.

Mandáty, rozdělené v poměru odevzdaných platných hlasů volebním krajům, byly stranám přidělovány v rámci těchto krajů na základě vypočtených podílů hlasů po dělení získaných platných hlasů pro jednotlivé strany řadou čísel 1, 2, 3 atd. (metoda d'Hondtova, volební dělitel d'Hondtův). Mandáty získané stranou obdrželi její kandidáti v pořadí, v jakém byli uvedeni na hlasovacím lístku; pokud však kandidát získal tolik přednostních hlasů, že to činilo alespoň 5 % z celkového počtu hlasů pro tuto stranu v rámci kraje, posunul se pro přidělení mandátu, nebo v pořadí náhradníků, na první místo.

Volby do Evropského parlamentu proběhly ve dnech 23. a 24. května 2014 na území České republiky již potřetí. Po rozšíření počtu členských zemí EU na 28 a po změně v celkovém počtu poslanců Evropského parlamentu se tentokrát volilo v České republice 21 poslanců. Volebním územím, v rámci něhož se tyto mandáty rozdělovaly, byla celá Česká republika.

Volby se konaly v souladu se zákonem č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů. Termín jejich konání byl stanoven na základě rozhodnutí prezidenta republiky č. 24/2014 Sb., o vyhlášení voleb do Evropského parlamentu. Do Evropského parlamentu se volilo na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním, podle zásad poměrného zastoupení.

Poslancem Evropského parlamentu může být zvolen každý občan České republiky, nebo některé z dalších členských zemí Evropské unie, který alespoň ve druhý den voleb dosáhl věku nejméně 21 let, nebyl zbaven způsobilosti k právním úkonům a splňoval zákonem stanovené podmínky pro výkon aktivního volebního práva, zejména pokud jde o skutečnost, že byl nejméně 45 dnů před druhým dnem voleb veden v evidenci obyvatel podle zvláštního předpisu. Volební období poslanců je pětileté.

Aktivní volební právo je limitováno dosažením věku 18 let alespoň druhý den voleb, své právo však volič může uplatnit jen když u něj nenastaly zákonem uvedené překážky ve výkonu volebního práva. Každý volič mohl být zapsán pouze v jednom seznamu voličů a svůj hlas mohl odevzdat v některé z cca 14 700 volebních místností, zpravidla v té, která byla vytvořena pro volební okrsek podle místa jeho pobytu. Pokud si volič požádal o vydání voličského průkazu, mohl hlasovat kdekoli na území České republiky.

Odevzdávání hlasovacích lístků, jejich posuzování a prvotní sčítání hlasů probíhalo ve stálých a samostatných volebních okrscích (viz zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, ve znění pozdějších předpisů).

Uplatnění zásady, že jeden volič má jeden hlas, bylo zajištěno tím, že mu okrsková volební komise vydala úřední obálku, do které volič vložil jeden hlasovací lístek té strany, které dával hlas. Na tomto hlasovacím lístku mohl označit nejvýše dva kandidáty, jejichž volbu chtěl upřednostnit. O 21 poslaneckých křesel se mohly ucházet pouze ty politické strany, politická hnutí a koalice, které získaly alespoň 5 % z celkového počtu platných hlasů.

Seznam zvolených poslanců je uveden v tabulce **30-6**. Údaj o procentu přednostních hlasů je vypočten ze základu, kterým je počet platných hlasů pro danou politickou stranu, politické hnutí nebo koalici.

Vzhledem k zaokrouhlování nemusí být součet relativních hodnot roven 100.

* * *

Další informace jsou dostupné na internetových stránkách Českého statistického úřadu:

- www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/volby_lide
- www.volby.cz